

Chci tě utvářet*Tys to byl, kdo utvořil mé ledví, v životě mé matky jsi mě utkal. (Ž 139:13)*

1. čtení: Skutky 9:36-43

Hlavní čtení: Žalm 139:13-24**I. BŮH NÁS UPLETL**

Milí bratři, aniž bych se vás chtěl dotknout, musím vás na chvíli upozadit. Mám totiž přichystanou otázku výhradně pro zde přítomné ženy.

Milé sestry, pletete? Myslím na dvě jehlice a barevná klubička příze. Pletete? Plete ještě některá z vás, třeba šály, ponožky či svetry? Když jsme ještě byli my, dnešní čtyřicátníci, malí, naše matky šily a pletly a háčkovaly, až se z nich kouřilo. Nosil jsem tehdy pletenou čepici, pletenou šálu, pletený svetrík a k tomu po domácku ušité manšestráky. Mám z toho období fantastické fotky. Hotový švihák lázeňský!

Samozřejmě i mně máma chtěla vysvětlit, jak se plete. Byl jsem tehdy na smrt nemocný, skolila mě rýmečka a sužoval mě kašilek. A máma byla se mnou doma. A tak se mě snažila naučit, jak se plete. Myslím, že velice brzy zjistila, že v tom vynikat nebudu. Člověk potřebuje jistou zručnost a obratnost, aby něco kloudného z těch barevných klubiček upletl. Ale z mého pohledu to chce především notnou dávku trpělivosti. Proto naše matky pletly u televize nebo u rádia. A především v chladných obdobích roku, kdy na to zkrátka byl čas.

Hospodin plete, bratři a sestry. Žalmista dnes říká, že Hospodin plete. Že jednoho každého z nás upletl v útrokách našich maminek.

- *Tys to byl, kdo utvořil mé ledví, v životě mé matky jsi mě utkal (upletl).*

K pletení je potřeba zaměstnat obě ruce. Při pletení člověk nemůže dělat víc činností, jinak mu uteče oko. Musí se soustředit. Nesmí se zbytečně rozptylovat. Není to krásný obraz, bratři a sestry? Bůh každého z nás upletl. Soustředil se, když nás utvářel. Byl do té práce osobně zaangażován. Byl zaměřený přímo na nás. Minulý týden, když jsme přemýšleli nad první polovinou tohoto žalmu, jsme říkali, že Bůh nás chce stále znovu poznávat. A že chce být pořád s námi. To platí. A tuto myšlenku dnes žalmista ještě rozšiřuje na těch prvních devět měsíců, kdy nás utvářel v matčině děloze. Bůh o nás neměl zájem až od chvíle, kdy jsme s pláčem „chca nechca“ opustili naši maminku. Bůh o nás nejevil zájem až od okamžiku porodu, od chvíle oddělení od matky. Ale od samého začátku.

Bratři a sestry, není to úžasné? Vždyť mluvíme o čase, který pro nás byl naprosto výjimečný. O devíti měsících, o kterých se mezi odborníky říká, že jsou pro život jedince klíčové. Ano, jsou to zásadní momenty. A přitom si z nich nic nepamatujeme! Přitom jsme tehdy byli tak malíci! Nejdřív sotva postřehnutelní! Tak zranitelní a bezbranní. A nejen naše matka, která nás nosila v bříšku... I Bůh byl při tom. Byl při nás. Pletl nás a utvářel. Podílel se na tvorbě nového člověka, tebe i mě. Trpělivě, zaniceně, odhodlaně a laskavě. Žalmista tento obraz Boha jakožto pletaře či tkalce uvádí hned dvakrát. Ještě jednou v tomto verši:

- *Tobě nezůstala skryta jediná z mých kostí, když jsem byl v skrytosti tvořen a hněten (dosl. utkán) v nejhlubších útrokách země.*

A my se spolu s žalmistou nestačíme divit. Kolik pozornosti nám Bůh už věnoval? Kolik zájmu? Kolik úsilí? Kolik času?

- *Tobě vzdávám chválu za činy, jež budí bázeň: podivuhodně jsem utvořen, obdivuhodné jsou tvé skutky, toho jsem si plně vědom.*

Dále žalmista zpívá, že Bůh pozorně hleděl na tohoto človíčka, kterého utvářel v matčině děloze. A že si také do své knihy zapisoval všechny části toho vznikajícího těla. Jak překládají kraličtí:

- *Trupel můj viděly oči tvé, v knihu tvou všickni oudové jeho zapsáni jsou, i dnové, v nichž formováni byli, když ještě žádného z nich nebylo. (Ž 139:16 BKR)*

Je to překvapivé! Je to až zarážející! Tak často se v našich náboženských představách a rozhovorech soustředíme na duchovní stránku člověka, na naši lidskou duši! Jako by na těle vůbec nezáleželo. Ani Bohu, ani nám. Tak často se zarazíme či dokonce zastydíme, když pozorně nasloucháme našemu tělu a jeho potřebám. Hlad, žízeň, pohyb, námaha i odpočinek, sex a chuť na sex, síla i slabost, zdraví i nemoc, čich, chuť, hmat, sluch, zrak, celková vizáž. Někdy nás napadne, zda to všechno v Božích očích nejsou jen podřadné věci, pomíjivé skutečnosti. Ale Bůh naše tělo dlouho a pozorně tvořil. Dal si na lidském těle skutečně záležet. A Kristus uzdravoval lidi z tělesných nemocí, nejen z duchovních. A církev je tělo Kristovo, ne Kristův duch. Apoštol Pavel se ptá korintských křesťanů:

- *Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a jež máte od Boha? Nepatříte sami sobě! (1K 6:19)*

A Pán Ježíš byl tělesně vzkříšen. Nejen duchovně, ale i tělesně. A proto my očekáváme vzkříšení těla. Nejen že naše duše bude po smrti s Kristem. Ale že se Kristus jednou postaví nad naším hrobem a vzkřísí naše těla k životu věčnému. A tak i žalmista dnes Boha chválí: Tobě, Pane, na mém těle opravdu záleží. Přílišný důraz na duši a pohrdání tělem: To se ke křesťanům dostalo kvůli platónské, řecké filosofii. Biblická víra vždycky pamatovala na tělo člověka.

Bratři a sestry, až nás budou bolet záda, až si zlomíme nohu či ruku, až onemocní naše orgány, až se nám bude motat hlava, až pocítíme slabost a únavu těla, neváhejme prosit Boha o pomoc, o uzdravení, o zlepšení naší situace. Bohu na našem těle záleží právě tak jako na našem duševním a duchovním životě.

II. BŮH NÁS STÁLE UTVÁŘÍ

A zde bychom mohli skončit. Zde bychom mohli skončit s tímto krásným Žalmem 139, abychom si nepokazili celý dojem. A skutečně: Další verše (Ž 139:18-22) už žádná církevní kniha nedoporučuje ke čtení při bohoslužbách. Protože to, co žalmista vypustí z úst na závěr své písně, se nám moc nelíbí, nás moc nebere, nám moc nevonní. Přijde nám to příliš násilné, nelogické, tvrdé, nepříjemné a zvláštní. Jen připomenu jeho slova:

- ¹⁹ *Kéž bys, Bože, skolil svévolníka. Pryč ode mne, vy, kdo proléváte krev!* ²⁰ *Dovolávají se tě při svých pletichách, zneužívají tvé jméno tvoji protivníci.* ²¹ *Nemám nenávidět, Hospodine, ty, kdo nenávidí tebe? S odporem pohlížet na ty, kdo se proti tobě zvedli?* ²² *Nenávidím je, rozhodně nenávidím, jsou to také moji nepřátelé.*

Ale my se zkusíme i s těmito jeho výroky poctivě vyrovnat. Nejdřív je zkusme vidět v co nejlepším světle. Zkusme pochopit žalmistovy myšlenky z té nejlepší možné strany. O co mu jde? Tohoto biblického zpěváka trápí, mrzí a přímo rozčiluje, když si lidé kolem něj Boha neváží. Když znevažují svého Stvořitele. Toho úžasného Stvořitele, který nás zná, provází nás celým životem, utváří nás a miluje nás až za hrob. Pozor! Jde o lidi, kteří věří v Hospodina. Ovšem tato víra se v jejich životech pramálo odráží. Ústy vyznávají víru v jediného Boha. A svými činy svou víru popírají. A Boha tím uvádějí v hanbu. Vedou sladké řeči o Bohu. A přitom na jeho jméno plivají tím, co zlého dělají svým bližním. Jsou to podle žalmisty *mužové krve*. Lidé, kteří se neštítí druhým lidem ubližovat, ničit jejich životy, škodit jim. A to žalmista nesnáší. On to přímo nenávidí. Tito lidé jsou mu odporní.

Na druhou stranu: Ve světle Kristova příběhu s jeho slovy těžce nesouhlasím. Nemohu přece lidí nenávidět. Nesmím nenávidět ani ty, kteří nenávidí mě. Ani ty, kteří svými činy ukazují, že Boha nenávidí. To Kristus výslovně zapověděl, když nám přikázal:

- *Já však pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují,* ⁴⁵ *abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé.* (Mt 5:44-45)

A jak učil své učedníky, tak i sám žil. Miloval své nepřátele. Odpouštěl jim z lásky. A káral je také z lásky. Přibitý ke kříži svěřoval své protivníky do Boží náruče. Prosil svého nebeského Otce, aby jim odpustil jejich viny.

- *"Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí."* (L 23:34)

Nečekal, zda se v tu chvíli chytí za nos. Nečekal, zda se jejich odporný hněv změní v lítost a soucit. Oni se mu vysmívali. A on se za ně modlil. Přál jim dobro. Přál jim život. A ne smrt. A co Kristus dělal za svého tělesného, pozemského života, to činil i jako vzkříšený Pán. Jen si vezměte případ farizeje Saula, budoucího apoštola Pavla. Zavilý nepřítel Krista, který se domníval, že potíráním křesťanů a pošlapáním Ježíšova jména oslavuje pravého Boha. A právě z něj učinil vzkříšený Pán svého věrného přítele. (Sk 26:14-18)

Bratři a sestry, proto ostře nesouhlasím s tím, co v závěru zpívá žalmista. Svými slovy mě vlastně provokuje, abych s ním nesouhlasil. Kdybych k němu mohl promluvit, řekl bych mu: *Drahý bratře, ty jsi ještě neměl možnost poznat Boha v Ježíši Kristu. A jedině to tvá slova omlouvá. Kdybys znal Ježíše tak, jak jsme ho směli poznat my, kdybys viděl, co za zlo napáchala v historii křesťanství přílišná náboženská horlivost, nikdy bys takto nezpíval.* Milovat nepřátele – to je mnohem těžší a náročnější cesta než nepřátele nenávidět. Ale je to cesta, která má budoucnost a zaslíbení. Protože to je cesta Kristova. Snad proto nakonec žalmista prosí svého Boha:

- *Bože, zkoumej mě, ty znáš mé srdce, zkoušej mě, ty znáš můj neklid.*

Snad proto, že si svými plamennými větami není úplně jistý, volá k Hospodinu:

- *Hleď, zda jsem nesešel na cestu trápení, a po cestě věčnosti mě ved'*

Jinými slovy: *Pane, utvářel jsi můj život od početí. Utvářej mě i nyní. Koriguj, opravuj, posouvej dál, abych kráčel po správných cestách. Po cestách pokoje. Po cestách věčnosti. Amen.*